

SIİRT İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2020

İLKOKUL

21 - 25 ARALIK

4

ÖDEU TAKİP SİSTEMİ

İKİLEMELERİN YAZILIŞI VE OLUŞUM ŞEKİLLERİ

Anlamı pekiştirmek, güçlendirmek, anlatımı daha çekici hale getirmek için aynı sözcüğün, eş, yakın, karşıt anlamlı veya sesleri birbirini çağrıştıran sözcüklerin yan yana kullanılmasıyla oluşturulan sözcük grubuna "ikileme" denir.

İkilemeyi meydana getiren sözcükler ayrı yazılır. Bu sözcüklerin arasına hiçbir noktalama işareti konmaz:

- ✓ Başbaşa verip bu işin içinden nasıl çıkacaklarını konuştular. (**Yanlış**)
- ✓ Baş başa verip bu işin içinden nasıl çıkacaklarını konuştular. (**Doğru**)
- ✓ Kardeşinin eğri-büğrü yürümesine sinirlenmişti. (**Yanlış**)
- ✓ Kardeşinin eğri büğrü yürümesine sinirlenmişti. (**Doğru**) Aynı sözcüğün tekrar edilmesiyle oluşturulur:

Örnekler: Ağır ağır, yavaş yavaş, adım adım, ince ince, uslu uslu, açık açık, uzun uzun, iri iri, koşa koşa, ılık ılık, usul usul, akın akın, gide gide, tuhaf tuhaf, sıkı sıkı, yüze yüze, otura otura, deste deste, gürül gürül, ağlaya ağlaya, bir bir, deste deste, vb.

Örnek cümleler:

- ✓ Hızlı hızlı yapacağını bilsem de ondan bir şey istemem.
- ✓ Balkonda serin serin oturmanın keyfi başkadır.

Eş anlamlı sözcüklerle oluşturulur:

Örnekler: Güçlü kuvvetli, ses seda, şan şöhret, akıllı uslu, köşe bucak, kılık kıyafet, yorgun argın, laf söz, mutlu mesut, sağlık sıhhat, evirmek çevirmek, gizli saklı, ilgi alaka, kesin kati, kural kaide, zarar ziyan, zengin varlıklı, hısım akraba, ite kaka vb.

Yakın anlamlı sözcüklerle oluşturulur:

Örnekler: Eş dost, doğru dürüst, ağır sızı, gelenek görenek, yer yurt, üst baş, kırılmak darılmak, bıkmak usanmak, uğraşmak didinmek, sağ salım, sorgu sual, akıl fikir, ak pak, az buçuk, mal mülk, yalan yanlış vb.

Zıt/Karşıt anlamlı sözcüklerle oluşturulur:

Örnekler: İyi kötü, aşağı yukarı, ileri geri, az çok, irili ufaklı, er geç, bata çıka, düşe kalka, aşağı yukarı, gide gele, alt üst, altı üstü, acı tatlı, büyük küçük, dost düşman, enine boyuna vb.

Biri anlamlı diğeri anlamsız sözcüklerle oluşturulur: Bu ikilemelerde, anlamsız sözcüğün anlamlı kelimeden önce kullanıldığı da görülür, sonra kullanıldığı da.

Örnekler: Eğri büğrü, çoluk çocuk, cümbür cemaat, eski püskü, ezik büzük, yırtık pırtık, falan filan, sıkı fıkı, tek tük, ufak tefek, yamalak vb.

İkisi de anlamsız sözcüklerle oluşturulur:

Örnekler: Abuk subuk, ıvır zıvır, abur cubur, eciş bücüş, apar topar, mırın kırın, çıtı pıtı, paldır küldür vb.

DUYGU ANLAMI TAŞIYAN CÜMLELER

1- Şaşıрма Cümleleri	2-Beğeni Cümleleri
3- Sitem Cümleleri	4- Yakınma Cümleleri
5- Pişmanlık Cümleleri	6- Özlem Cümleleri
7- Kaygı Cümleleri	8-Küçümseme Cüm.
9-Azımsama Cümleleri	10- Öneri (Tavsiye) Cümleleri
	11- Eleştiri Cümleleri
12- Ön Yargı (Peşin Hüküm) Cümleleri	

1- Şaşıрма Cümleleri

Beklenilmeyen bir durumla karşılaşıldığında dile getirilen hayret duygusunu ifade eden cümlelere **şaşıрма** cümleleri denir.

- ✓ O kadar fakirken birden bire nasıl zengin oldun!
- ✓ Sınav sonucunu çok yüksek beklerken düşük gelmesin mi!
- ✓ Kitaplığındaki binlerce kitabı okumuş ha!
- ✓ Böyle ansızın gideceğini hiç düşünmemiştim.
- ✓ Bu takımı yeneceğimiz aklımın ucundan bile geçmemişti.
- ✓ Hayret! Sen bu evin yolunu bilir miydin?
- ✓ Dokuz kişi bir arabaya nasıl sığmış anlayamadım!

2- Beğeni Cümleleri

Herhangi bir durum ya da olaydan duyulan memnuniyetin dile getirildiği cümlelere **beğenme cümleleri** denir.

- ✓ Yazar, olayları sıradanlığa düşmeden güzel bir üslupla yansıtmış.
- ✓ Araba dediğin böyle rahat ve geniş olmalı.
- ✓ Yazar, dile olan hakimiyetini yeni eserinde de ortaya koymuş.
- ✓ Bu balerinimiz, senelerce yılmadan çalıştı.
- ✓ Yazma konusunda hiçbir zaman kolayla kaçmadı.
- ✓ Burada her mevsimin ayrı bir tadı vardır.
- ✓ Çayın tadını hiçbir içeceğe değişmem.
- ✓ Bir gömlek bir insana bu kadar yakışır.

3- Sitem Cümleleri

Birine karşı duyulan kırgınlığı belirtmek için kullanılan cümlelere **sitem cümleleri** denir.

- ✓ Seni kaç kez ikaz ettim; ama beni bir kere dinlemedin.
- ✓ İşleri zamanında yapsaydın ne olurdu sanki!
- ✓ Buraya geldi de hasta babasını ziyaret etmedi.
- ✓ Hadi gelmedin, bari bir telefon etseydin.
- ✓ Yemekten biraz da bana niye ayırmadın.
- ✓ Hani bana karşı dürüst olacaktın.
- ✓ Bir yudum mutluluğu bize çok gördünüz.

4- Yakınma (Şikayet) Cümleleri

İçinde bulunulan durumdan şikayetçi olduğunu belirten cümlelere **yakınma cümleleri** denir.

- ✓ Bir haftadır hasta yatıyorum kimse bana nasılsın, diye sormadı.
- ✓ Çevreyi koruma konusunda büyükler küçüklere iyi örnek olmak yerine kötü örnek oluyor.
- ✓ Kurallara uyan yok herkes bildiğini okuyor.
- ✓ Boş boş geziyor hiçbir işe elini sürmüyor.
- ✓ Her defasında en zor işi bana veriyor.
- ✓ Başlığı ile içeriği birbirine uymayan yazılar bizi çok zorluyor.
- ✓ Nice ünlü yapıtı okumamış aydınlar var.

5- Pişmanlık Cümleleri

Kişinin önceden yaptığı bir iş veya karardan dolayı sonradan üzüntü duyduğunu bildiren cümlelere **pişmanlık cümleleri** denir.

- ✓ Keşke anıma fotoğraf makinemi de alsaydım!
- ✓ Bilseydim böyle olacağını ona izin vermezdim.
- ✓ Bu işe başlamasaydım iyi olacaktı.
- ✓ Söylediklerine niye hemen inandım ki!
- ✓ Zamanında çalışsaydık böyle olmazdı.
- ✓ Böyle olacağını bilseydim arkandan gelir miydim?
- ✓ Onu bu konuda suçlamamalıydık.

6- Özlem Cümleleri

Geçmişte yaşanan günlerin tekrar yaşanma isteğini ya da bir yeri veya kişiyi görme isteğini dile getiren cümlelere **özlem cümleleri** denir.

- ✓ Nerde çocukluğumun dertsiz, tasasız günleri.
- ✓ Eskinin o mis gibi kokan salatalıkları olsa da yesek.
- ✓ Nerede kaldı o eski ramazan geceleri?
- ✓ Köyü düşündükçe içim yanıyor.
- ✓ Yıllardır görmediğim köyüm burnumda tütüyor.
- ✓ Fırsat olsa da oraları tekrar görebilsek.
- ✓ Eskiden bayramlar bir başka kutlanırdı.

7- Kaygı (Endişe) Cümleleri

Bir olay ya da durumun kötü bir şekilde sonuçlanacağı düşüncesini ifade eden cümlelere **kaygı**

(endişe) cümleleri denir.

- ✓ Ya işler umduğum gibi gitmezse!
- ✓ Ona çok güvenmekte hata mı ettik acaba?
- ✓ Yola çıkalı üç saat oldu hala gelmedi.
- ✓ Tahlil sonuçlarının kötü çıkmasından korkuyorum.
- ✓ Yolun ortasında benzinimiz biterse ne yapacağız.
- ✓ Siparişleri yetiştiremezsek yandık.
- ✓ Eyvah yine kar yağacak.
- ✓ Ya sınav sonucum düşük gelirse.

AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYALIM

1) Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerin oluşum yönüyle farklı olanı hangi seçenekte yer almaktadır?

- A) Yalan yanlış fikirlere kapılmayasın.
- B) Evimde çoluk çocuk kalmasınlar.
- C) Başından geçen olayı yarım yamalak anlattı.
- D) Böyle kaba saba bir insan görmedim.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcükten kurulmuş ikileme yoktur?

- A) Su gürül gürül akıyordu.
- B) Adam horul horul uyuyordu.
- C) Topaç fırıl fırıl dönüyordu.
- D) Abur cubur yemekten hoşlanırdı.

3) Aşağıdaki cümlelerde yer alan ikilemelerden hangisi görev bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu dükkândan, paralı parasız alabiliriz her şeyi.
- B) Adam olanları görünce sessiz sedasız uzaklaştı.
- C) Duyduklarını, oradaki herkese uzun uzun anlattı.
- D) Manava irili ufaklı karpuzları doldurmuşlar.

4) Hangi cümlede ikilemeler görevce diğerlerinden farklıdır?

- A) Ev ev dolaştılar onu bulmak için.
- B) Çocuk için için ağlıyordu.
- C) Ağlaya ağlaya anlattı olayı.
- D) Gözlerinden pırıl pırıl yaşlar döküldü.

5) Aşağıdaki dizelerin hangisinde ikileme ötekilerden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Düğüm düğüm bir telaşı kucaklıyorlar.
- B) Ilgaz Dağı duman duman ağlasın.
- C) Meram yaz kış yeşil yeşil konuşur.
- D) Kuşlar geçiyor, sürü sürü, çığlık çığlık

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Ufak tefek sorunları kafana takıp da canını sıkma.
- B) Köyün kenarındaki değirmene ağır ağır yaklaşıyorduk.
- C) Elindeki meyveleri küçük küçük bölüyordu.
- D) Ayşe, önde giden arkadaşlarına yetişmek için hızlı hızlı yürüyordu.

7) Aşağıda yer alan ikilemelerden hangisi farklı biçimde oluşturulmuştur?

- A) Gürül gürül akan derenin yanında piknik yaptık.
- B) Babası horul horul uyuyordu.
- C) Vızır vızır sinekler uçuştı.
- D) Sabah sabah bize gelmiş.

8) Aşağıdaki cümlelerde yer alan ikilemelerden hangisi görev bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu dükkândan, paralı parasız alabiliriz her şeyi.
- B) Adam olanları görünce sessiz sedasız uzaklaştı.
- C) Duyduklarını, oradaki herkese uzun uzun anlattı.
- D) Manava irili ufaklı karpuzları doldurmuşlar.

9) “Sabaha kadar mışıl mışıl uyumuştı.”

Cümlesindeki “mışıl mışıl” ikilemesiyle görev yönünden özdeş olan öge, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Masaya saçak saçak bir örtü örtmüşlerdi.
- B) Anlarla sesimizi yükseltmeden ağır ağır konuştuk.
- C) İç cebinden deste deste paraları çıkarıp attı.
- D) Değişik renklerden demet demet güller hazırladı.

10) Nasıl da tatlı tatlı gülerdin hep yüzüme

Senden başkasını bilmezdim.

Yukarıdaki dizelerde altı çizili ikilemelerden hangisi görevce özdeştir?

- A) Küme küme (bilgiyelpazesi.com) bulutların ardından yağmur geldi.
- B) Evden sessiz sedasız çekip gitmesine çok kızdım.
- C) Kahvenin bir köşesinde acı tatlı anılarını anlatıyordu.
- D) Kara kara gözlerinden iki damla yaş süzülüyordu.

ÇARPMA İŞLEMİ

1

Aşağıdaki çarpma işlemlerinin harflerini çarpanlarının yazılı olduğu kutuların altına yazınız.

$$\begin{array}{r} 712 \\ \times 58 \\ \hline \end{array}$$

C

$$\begin{array}{r} 532 \\ \times 29 \\ \hline \end{array}$$

U

$$\begin{array}{r} 614 \\ \times 73 \\ \hline \end{array}$$

Y

$$\begin{array}{r} 793 \\ \times 27 \\ \hline \end{array}$$

U

$$\begin{array}{r} 224 \\ \times 59 \\ \hline \end{array}$$

E

$$\begin{array}{r} 572 \\ \times 86 \\ \hline \end{array}$$

H

$$\begin{array}{r} 619 \\ \times 78 \\ \hline \end{array}$$

R

$$\begin{array}{r} 492 \\ \times 93 \\ \hline \end{array}$$

İ

$$\begin{array}{r} 419 \\ \times 76 \\ \hline \end{array}$$

T

$$\begin{array}{r} 613 \\ \times 83 \\ \hline \end{array}$$

M

41 296	15 428	50 879	49 192	21 411	48 282	45 756	44 822	13 216	31 844
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapınız. İşlem sonucunun olduğu bulutu işlemin önündeki renge boyayınız.

$$\begin{array}{r} 614 \\ \times 37 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 736 \\ \times 23 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 491 \\ \times 14 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 416 \\ \times 29 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 590 \\ \times 28 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 436 \\ \times 56 \\ \hline \end{array}$$

16 928

6874

22 718

16 520

24 416

12 064

Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r} 785 \\ \times 56 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 569 \\ \times 25 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 329 \\ \times 61 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 451 \\ \times 36 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 587 \\ \times 47 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 236 \\ \times 98 \\ \hline \end{array}$$

BİRAZ DA TEST YAPALIM 😊

1)

$$215 \times 34$$

Yukarıdaki çarpma işleminin sonucu hangi seçenekte verilmiştir?

8140

A

7500

B

7310

C

6840

D

2)

$$\begin{array}{r} 627 \\ \times 48 \\ \hline 5016 \\ + 2508 \\ \hline 30096 \end{array}$$

Yukarıda yapılan çarpma işleminde hangi renkle gösterilen sayı yanlış yazılmıştır?

yeşil

A

mavi

B

kırmızı

C

mor

D

3)

"789 x 13" işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

12 615

A

11 242

B

10 527

C

10 257

D

4)

Aşağıdaki çarpma işlemlerinden hangisinin sonucu yanlıştır?

A

$$145 \times 14 = 2030$$

B

$$612 \times 24 = 14\ 688$$

C

$$215 \times 15 = 3220$$

D

$$613 \times 45 = 27\ 585$$

5)

$$126 \times 12 = A$$

$$145 \times 24 = B$$

Yukarıdaki işlemlere göre "A + B" işleminin sonucu kaçtır?

4882

A

4927

B

4992

C

5600

D

6)

Aşağıdaki çarpma işlemlerinden hangisi yanlış yapılmıştır?

$$\begin{array}{r} 127 \\ \times 23 \\ \hline 381 \\ + 254 \\ \hline 2921 \end{array}$$

A

$$\begin{array}{r} 233 \\ \times 42 \\ \hline 466 \\ + 932 \\ \hline 9786 \end{array}$$

B

$$\begin{array}{r} 107 \\ \times 18 \\ \hline 856 \\ + 107 \\ \hline 1826 \end{array}$$

C

$$\begin{array}{r} 611 \\ \times 24 \\ \hline 2444 \\ + 1222 \\ \hline 14664 \end{array}$$

D

7)

$$\begin{array}{l} 817 \times 32 = A \\ 534 \times 27 = B \end{array}$$

Yukarıdaki işlemlere göre "A - B" işleminin sonucu hangi seçenekte verilmiştir?

14 608

A

12 344

B

11 726

C

11 445

D

8)

$$281 \times 47$$

Yukarıdaki çarpma işlemi ile ilgili hangi seçenekteki ifade doğrudur?

A

Çarpanlarından biri 49'dur.

B

Çarpım 1307'den küçüktür.

C

Çarpanlarından biri 300'den büyük bir sayıdır.

D

Çarpım beş basamaklıdır.

9)

$$674 \times 89$$

Yukarıdaki çarpma işleminin sonucu hangi seçenekte verilmiştir?

60 986

A

59 986

B

59 847

C

57 487

D

10)

$$25 \times 81$$

$$124 \times 4$$

$$103 \times 22$$

Yukarıdaki çarpma işlemlerinin sonuçlarını büyükten küçüğe sıralarsak hangisi doğru olur?

A

B

C

D

KUVVET VE ETKİLERİ

Duran bir cismi hareket ettiren ,hareket halindeki bir cismi durduran ,cismin hızında, yönünde ve şeklinde değişiklik yapabilen etkiye **kuvvet** denir.

Canlılar dışardan bir etki olmadan hareket edebilir. Hareketsiz cisimleri hareket ettirebilmek için **itme ve çekme** kuvveti uygulanır.

Duran bir cismi hareket ettirmek ,hareket halindeki bir cismi durdurmak için **itme ve çekme** kuvveti uygularız.

İTME

ÇEKME

Salıncakta kardeşimizi sallarken salıncağın hızlanması için **itme kuvveti** uygularız. Salıncağı durdurmak için ise salıncağın hareketinin tersi yönünde **çekme kuvveti** uygularız.

Bahçıvanlar, çim biçerken çim biçme makinesini ileri geri hareket ettirir. İleri hareket ettirirken **itme kuvveti**, geri hareket ettirirken **çekme kuvveti** uygular.

Kuvvetin Cisimler Üzerinde Etkileri

- * Hareket ettirir.
- * Yavaşlatır,
- * Yönünü değiştirir
- * Şeklini değiştirir.
- * Hızlandırır,
- * Durdurur,
- * Döndürür

Her kuvvet uygulanan cisim hareket etmez.

Hareket halindeki bir cisme aynı yönde kuvvet uygulandığında cisim **hızlanır**.

Hareket halindeki bir cisme zıt yönde kuvvet uygulandığında cisim **yavaşlar**.

1 – Hızlanan Hareket : Durmakta iken harekete başlayan ya da hareketli iken hızını arttıran cisimlerin hareketine denir.

Kuvvet uygulayarak hareket halindeki bir cismin hareketi hızlandırılabilir.

Hareket halindeki bir otomobilin gaz pedalına basınca otomobil hızlanır.

Örnek :

- * Duran bir arabanın harekete geçmesi ,
- * Yokuş aşağı giden bir bisikletlinin hareketi ,
- * Yüksekten bırakılan bir cismin yere düşerken yaptığı hareket.
- * Kırmızı ışıktaki bekleyen bir aracın yeşil ışık yanınca harekete geçmesi .

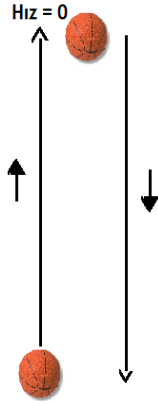
2– Yavaşlayan Hareket : Hareketi sırasında hızları azalan cisimlerin yaptığı harekete denir.

Hareket halindeki bir cisme, hareket yönüne zıt bir kuvvet uygulanırsa cismin yavaşlamasına, hatta durmasına neden olur.

- * Fren yapan arabanın hareketi ,
- * Pürüzlü bir yüzeyde yol alan cismin hareketi,
- * Yokuş yukarı çıkan bir bisikletlinin hareketi,
- * Yukarı atılan bir taşın hareketi.

* Piste inen bir uçağın hareketi yavaşlayan harekettir.

Örnek : Yukarıya doğru atılan bir topun hızı ,yavaş yavaş azalır. Sonra durur ve aşağıya doğru hızlanarak düşmeye başlar.

O halde , top yukarıya çıkarken “**yavaşlayan hareket**” top aşağıya düşerken **hızlanan hareket**” yapar

3 – Dönme Hareketi : Cismin hareketini ,daireSEL bir yörünge etrafında yaptığı harekete denir.

- * Bisikleti sürmek için pedala basarak tekerleği hareket ettirirken
- * Otomobil direksiyonunu dondurup tekerleklerin yönünü değiştirirken
- * Torna vida ile vidaları sıkıştırırken kuvvetin döndürme etkisinden yararlanırız.
- * Saatteki yelkovan ile akrebin yaptığı hareket.
- * Dünya'nın kendi eksenini ve Güneş etrafındaki hareketi
- * Dönme dolabın yaptığı hareket dönme hareketidir.

Saatteki akrep ve yelkovan ;bisikletin pedalı dönme hareketi yapar.

4 – Sallanma Hareketi : Cismin hareketini ,bir yay üzerinde ileri geri yaptığı harekete denir.

- * Salıncağın hareketi ,
- * Saat sarkacının hareketi ,
- * Lunaparklardaki gondolun hareketi sallanma hareketidir.

5 – Yön Değiştirme Hareketi: Hareket eden cisimlerin yönlerini değiştirmesine denir.

Hareket halindeki bir cisme hareket yönünden farklı bir yönde başka bir hareket uygulanırsa, hareket yönünün değişmesine neden olur.

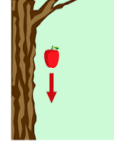
- * Duvara çarpan topun hareketi
- * Tenis oynarken topun hareketi ,
- * Viraja giren otomobilin yaptığı harekettir.

ETKİNLİK

1)Aşağıdaki olaylarda varlıklara uygulanan kuvvetleri yanlarına yazalım (itme – çekme)

Çivinin duvara çakılması	
Market arabasının ileri hareket edilmesi	
Topun kaleye doğru atılması	
Bilgisayarın fişinin prize takılması	
Sehpayı kaldırmak	
Halat çekme yarışında halata uygulanan kuvvet	
Tenis oynarken raket ile topa vurmak	
Arabanın kapısının kapatılması	
Defterimizde sayfa koparıırken uygulanan kuvvet	
Elektrikli süpürgein tozları alırken uyguladığı kuvvet	
Işığı açmak için anahtara uygulanan kuvvet	
Davulcunun davul çalarken uyguladığı kuvvet	
Dolabın kapısını kapatırken uygulanan kuvvet	

2) Aşağıdaki olaylarda kuvvetin hangi etkisi olduğunu bulalım ve yazalım.

Yer çekimi kuvveti

3)Aşağıda kuvvet uygulanan cisimlerin ne şekilde etkilendiğini " hareket eder , hızlanır , yavaşlar , , yön değiştirir " şeklinde noktalı yerlere yazalım .

* Ömer , bisiklete binerek pedala itme kuvveti uyguluyor . Böylece bisiklet .....

* Eylül , bisikletle ilerlerken sağa çeviriyor . Böylece bisiklet .....

.....

* Arya bisikletle hareket ederken frene basıyor . Böylece bisiklet .....

* Aras , bisikletle ilerlerken pedallara uyguladığı kuvveti artırıyor . Böylece bisiklet daha da .....

* Ali , el kaldıran yolcuyla almak için frene basıyor . Böylece taksi .....

* Ahmet , yolcuyu aldıktan sonra gaza basıyor
Böylece taksi .....

* Osman , yolcuyu evine bırakmak için soldaki
sokağa doğru sapıyor . Böylece taksi .....
.....

* Aylin , sallanan kardeşinin salıncağını tutuyor
.Böylece salıncak .....

* Salih , kardeşinin salıncağını yeniden itiyor .
Böylece salıncak .....

TEST

1 - Aşağıdakilerden hangisi hızlanan hareket yapar?

- A) Hareket hâlindeyken frenine basılan otomobil
- B) Yerden yukarıya doğru atılan top
- C) Çatıdan düşen kiremit
- D) Limana yanaşan gemi

2- Zıt yönde uygulanan kuvvet hareket halindeki bisiklete nasıl bir etki yapar?

- A) Yön değiştirmesini sağlar.
- B) Hızlandırır
- C) Dönmesini sağlar
- D) Yavaşlatır

3) Anahtarın kilidi açması..... hareketine örnektir.” Cümlesinde noktalı yere gelmesi gereken kelime hangisidir?

- A. Yavaşlama
- B. Yön değiştirme
- C. Dönme
- D. Hızlanma

4) I. Piste yaklaşan uçak

II. Ağaçtan düşen elma

III. Arabanın yeşil ışıkta geçmesi

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri hızlanma hareketi yapar?

- A) I ve II
- B. I ve III
- C. Yalnız II
- D. II ve III

5) Aşağıdakilerden hangisi dönme hareketi yapar?

- A. saatin sarkacı
- B. Bisiklet pedalı
- C. Beşik
- D. Arabanın hareketi

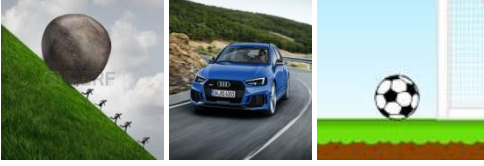

6-). Şekildeki radyoyu açmak için kuvvetin hangi etkisinden yararlanırız?

- A. Şekil değiştirme
- B. Döndürme
- C. Yavaşlama
- D. Durdurma

7- I II III

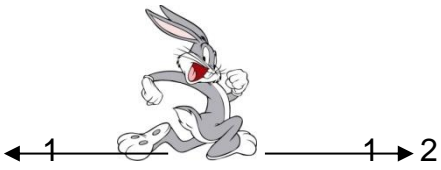
Yukarıdakilerden hangilerini durdurmak çok tehlikelidir?

- A) Yalnız I   B) I ve II
C) II ve III   D) I, II ve III

8)Duran bir topa kuvvet uygulandığında aşağıdakilerden hangisi gözlemlenebilir?

- A) Hızında artma   B) Yavaşlama
C) Yön değiştirme   D) Harekete geçme

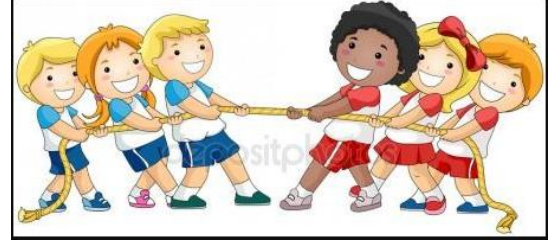
hareket yönü

9)Şekildeki yönde hareket eden tavşanı yavaşlatmak ve hızlandırmak için hangi yönlerde kuvvet uygulanması gerekir?

Yavaşlatmak Hızlandırmak

- A) 2   1
B) 1   1
C) 1   2
D) 2   2

10. Halat çekmece oynayan çocuklar karşı taraftaki arkadaşlarını çekiyorlar. Çizgiyi geçen grup oyunu kaybedecektir. Her iki gruptaki çocukların yeri değişmediğine göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Yıldızlar grubu daha çok kuvvet uygulamıştır.
B) Sevimliler grubu daha çok kuvvet uygulanmıştır.
C) Her iki grup da eşit kuvvet uygulamıştır.
D) Gruplardan biri hiç kuvvet uygulamamıştır.

ÇEVREMİZDE NELER VAR?

- İnsanların hayatlarını sürdürdükleri yere çevre denir.
- Yaşadığımız çevre doğal ve beşeri unsur olmak üzere ikiye ayrılır.

a) Doğal Unsurlar:

Çevremizde kendiliğinden var olan, insan eli değmeden oluşan varlıklara **doğal unsur** denir. Denizler, göller, akarsular, hava, toprak, bitkiler ve hayvanlar çevremizdeki başlıca doğal unsurlardır.

Dağ, ova, plato, vadi, ada, yarımada, körfez ve burun gibi yeryüzü şekilleri de doğal unsurlar arasında sayılabilir.

Dağ: Çevresine göre yüksekte olan bölümlerdir.

Ova: Çevresine göre çukurda kalmış, verimli düzlüklerdir.

Plato: Çevresine göre yüksekte kalan, derin akarsu vadileriyle yarılmış düzlüklerdir.

Vadi: Dağlar arasında kalmış çukur arazilerdir.

Ada: Dört tarafı sularla çevrili kara parçalarıdır.

Körfez: Denizlerin karaların içine doğru uzanmasıdır.

Yarımada: Üç tarafı denizlerle çevrili olan kara parçalarıdır. Türkiye bir yarımada ülkesidir.

Göl: Etrafı karalarla çevrili olan geniş su alanlarıdır.

b) Beşeri Unsurlar

İnsanların, ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla doğayı değiştirerek orta ya çıkardıkları ürünlere beşeri unsur denir. Çevremizde bulunan bazı beşeri unsurlar şunlardır:

Evler, fabrikalar, yollar, oyun parkları, köprüler ve otomobiller yaşadığımız yerde görebileceğimiz başlıca beşerî unsurlardır.

Beşerî unsurların ortak özelliği, insan aklının ve emeğinin ürünleri olmasıdır.

Doğal Çevreyi Korumak İçin Neler Yapmalıyız?

- Doğal çevreye en çok zarar veren varlık insanlardır. Diğer canlılar doğal çevreyi bozacak herhangi bir hareket yapmazlar. Doğal çevreyi korumanın en önemli yolu olarak insanları doğal çevrenin ne kadar önemli olduğu konusunda eğitmeliyiz.

•İnsanlar doğal çevreye insanlar daha çok kazanç sağlamak için bilinçsiz yapılanma, veya ormanlardan bilinçsiz kesim yapılması, dere yataklarının yönünü değiştirmek. Kurulan fabrikaların zararlı gazlarını filtrelemeden havaya salmaları sonucu doğal çevreyi hava yolu ile bozmaları gibi bir sürü faktörü sayabiliriz.

•Doğal çevrenin bozulması sonucu, bazı canlı türleri yok olur. Aynı zamanda diğer canlıların sağlıklı yaşamları zorlaşır. Doğal afetlerde çoğalma olur. Bütün bunları göz önüne alarak doğaya karşı daha saygılı olmalıyız.

DEĞERLENDİRME SORULARI

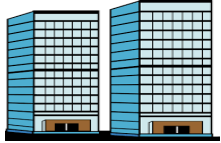

1) İnsanların ve diğer tüm canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri, doğal çevreye bağlıdır. Bu yüzden doğal dengenin bozulmaması için çaba göstermeliyiz.

Aşağıdakilerden hangisi doğal dengenin bozulmasına neden olan faktörlerdendir ?

- A) İnsanlarda çevre duyarlılığı oluşturulması
- B) Geri dönüşüme önem verilmesi
- C) Doğal kaynakların bilinçli kullanılması
- D) Ormanların hızla yok edilmesi

2) Doğal çevre, doğada kendiliğinden var olan şeylerin oluşturduğu çevredir .

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal çevreyi oluşturan unsurlardan biri olamaz ?

- A)
- B)
- C)
- D)

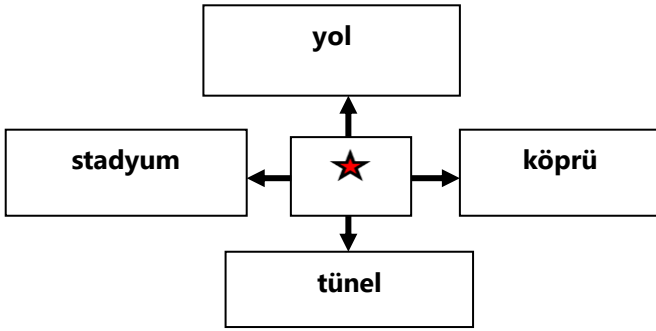
3) Aşağıdakilerden hangisinde beşeri unsurlar birlikte verilmiştir ?

- A) baraj - havaalanı
- B) tepe - dağ
- C) deniz – köprü
- D) peribacaları - ormanlar

4) Çevremizde doğal olarak oluşmuş unsurlar vardır. Aşağıdaki unsurların hangisinin oluşumunda insanların etkisi yoktur ?

- A) Otopark
- B) Üst geçit
- C) Tünel
- D) Irmak

5) Aşağıdaki kavram haritasında ★ işareti olan yere hangi tanım gelmelidir?

- A) Binalar   B) Doğal unsur
C) Beşeri unsur   D) İnşaatlar

6) Aslı : Dört yanı denizlerle çevrili olan kara parçalarıdır.

Aslı'nın tanımını yaptığı doğal unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Plato   B) Vadi
C) Ada   D) Ova

7) Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Şelale → Beşeri Unsur
B) Plato → Doğal Unsur
C) Hava → Doğal Unsur
D) Baraj → Beşeri Unsur

8) “İnsanların ve tüm canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için doğal çevremizi korumalıyız.”

Diyen biri aşağıdakilerden hangisini korumayı önermektedir?

- A) Binaları   B) Yolları
C) Okulları   D) Akarsuları

9)

Yukarıda verilen resimlerden hangisi doğal ve beşeri olması bakımından diğerlerinden farklı bir özelliğe sahiptir?

- A) 4   B) 3   C) 2   D) 1

10)

I-Bir yerde doğal ve beşeri unsurların tamamı çevreyi oluşturur.

II-Beşeri unsurlar oluşturulurken insanlar doğayı etkiler ve değiştirir.

III- Gün geçtikçe beşeri unsurlar artmaktadır.

Yukarıdaki ifadelerden hangisi doğrudur ?

- A) I - II   B) I - III
C) II - III   D) I -II - III

KUR'AN-I KERİM

Allah (c.c.), insanları doğru yola yöneltmek ve onlara bilmediklerini öğretmek için ilahi kitaplar göndermiştir. Kur'an-ı Kerim de bu kitaplardan sonuncusudur. Şimdi Kur'an-ı Kerim'in özelliklerini maddeler halinde öğrenelim.

- ❖ Allah (c.c.) tarafından Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gönderilen son ilahi kitap Kur'an-ı Kerim'dir.
- ❖ Kur'an-ı Kerim'in orijinal dili Arapçadır.
- ❖ Kur'an; ırk, renk, dil, milliyet ayrımı gözetmeksizin tüm insanlığa hitap eden evrensel bir ilahi kitaptır.
- ❖ Allah(c.c) Kur'an-ı Kerim'i göndererek bize, kendisine niçin ve nasıl ibadet etmemiz gerektiğini öğretmiştir.
- ❖ *Dünyada görevlerimizin ve uymamız gereken ilkelerin neler olduğunu açıklamıştır.
- ❖ Kur'an-ı Kerim 23 yıl içerisinde parça parça indirilmiştir.
- ❖ Yüce kitabımız Kur'an, bölümler hâlinde ve belli bir süreç içerisinde indirilmiştir.
- ❖ Kur'an-ı Kerim; ayet, sure, cüz gibi bölümlerden oluşur. Buna da Kur'an'ın iç düzeni denir.
- ❖ İlahi kitapların sonuncusudur. Hz. Muhammed (A.S) aracılığıyla gönderilmiştir.
- ❖ 610 yılında, Ramazan ayının Kadir gecesinde,
- ❖ Peygamberimiz 40 yaşında iken,
- ❖ Hira mağarasında bulunduğu sırada indirilmeye başlanmıştır.
- ❖ İlk inen Kuran ayetleri Alak suresinin ilk 5 ayetidir. İlk ayet "Oku" ile başlar.
- ❖ Kuran bütün olarak değil, parça parça indirildi.

- ❖ Ayet ve sureler bu günkü sıralanışıyla değil, karışık olarak indirildiler ve Peygamberimizin bildirmesiyle bu günkü sırasını aldılar.
- ❖ Ayet ve sureler genelde yaşanan bir olaya bağlı olarak, o konuda insanları aydınlatmak, hatalarını düzeltmek için indirildi.
- ❖ Peygamberimize vahiy geldiği zaman peygamberimiz, gelen vahyi hemen Müslümanlara bildirirdi.
- ❖ Gelen vahiyler, vahiy katipleri tarafından yazıya geçirilir, yazıldıktan sonra özel bir sandık içinde saklanırdı.
- ❖ Bu resmi yazımın dışında pek çok Sahabî kendisi için de Kur'an'ı yazıya geçiriyordu.
- ❖ Yazı malzemesi olarak genelde deri, bazen de taş, ağaç kabuğu vb. malzemeler kullanılırdı.
- ❖ Yazıya geçirilmenin yanında yüzlerce insan tarafından hemen ezberlenirdi.

Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni

Ayet

- ❖ Sureleri oluşturan, bazen bir, bazen birkaç cümleden, bazen de bir veya birkaç kelimeden oluşan, duraklarla birbirinden ayrılan Kur'an'ın en küçük bölümleridir.

Ayet durağı

- ❖ Kur'an'daki toplam ayet sayısı yaklaşık 6666'dır.

Sûre

- ❖ Kur'an'ın değişik sayıdaki ayetlerinden oluşan bölümlerine sure denir.
- ❖ Her bir surenin bir veya daha fazla adı vardır. Adlarını ya içinde geçen bir kelimeden ya da konusundan alırlar. (Kevser, İhlas)
- ❖ Sureler besmele ile birbirlerinden ayrılırlar. Kur'an'da 114 sure bulunur.
- ❖ Kur'an'ın en kısa suresi Kevser suresidir Kur'an'ın en uzun suresi Bakara suresidir
- ❖ Kur'an'ın bu günkü dizilişe göre ilk suresi Fatiha suresidir. Kur'an'ın bu günkü dizilişe göre son suresi Nas suresidir. Başında besmele olmayan tek sure Tevbe suresidir .

Cüz

- ❖ Kur'an'ın 20 sayfadan oluşan bölümlerine cüz denir.
- ❖ Kur'an'da 30 cüz bulunur.

Mekki-Medeni: Kur'an'ın hicretten (622) önce inen bölümlerine Mekki, hicretten sonra inen bölümlerine ise Medeni denir.

Mushaf: Kur'an'ın kitap haline getirilmiş haline mushaf denir.

Mukabele: Bir kişinin Kur'an'ı okuyup diğerlerinin onu takip etmesidir.

Meal: Kur'an'ın başka bir dile, kelimelerin birebir anlamları gözetilerek çevrilmesidir.

Hafız: Kur'an-ı Kerim'i baştan sona ezberlemiş kişiye denir.

Hatim: Kur'an-ı Kerim'i baştan sona okumaya denir.

DEĞERLENDİRME SORULARI

Kur'an-ı Kerim 610 yılında, Ramazan ayının Kadir gecesinde, Peygamberimiz 40 yaşında iken, ... bulunduğu sırada indirilmeye başlanmıştır.

1. Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sevr Mağarasında
- B) Hira Mağarasında
- C) Küba Mescidinde
- D) Kudüs şehrinde

2.Hz. Muhammed'e gelen ilk vahiy aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alak suresi ilk 5 ayet
- B) Kevser suresi 2.ayet
- C) Müdessir suresi ilk 8 ayet
- D) Fatiha suresi

3. Kur'an kaç yılda tamamlanmıştır?

- A) 13
- B) 23
- C) 33
- D) 43

4.Son ilahi kitap olanKur'an Kerim hangi peygambere gönderilmiştir?

- A) Hz. İsa
- B) Hz.Muhammed
- C) Hz.Musa
- D) Hz. Davut

5.Allah'ın gönderdiği son ilahi kitap aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İncil
- B) Tevrat
- C) Kur'an-ı Kerim
- D) Zebur

6. Kur'an'ın baştan sona tamamını ezbere okuyanlara ne denir?

- A) Hafız
- B) Hatim
- C) Mushaf
- D) Meal

7. Kur'an'ı ezbere bilen sahabelerin savaşlarda ölmesi hangi tedbirin alınmasına sebep olmuştur?

- A) Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılmasına
- B) Kur'an-ı Kerim'in ezberlenmesine
- C) Kur'an-ı Kerim'in toplanmasına
- D) Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasına

Kur'an ayetlerinin indikçe yazıya geçirilmesi;

- I. Kur'an'ın bozulmasını önlemiştir.
- II. Günümüze kadar gelmesini kolaylaştırmıştır.
- III. Anlaşılmasını zorlaştırmıştır.

8. İfadelerinden hangisi ya da hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

9. Kur'an ayetleri geldikçe onları yazıya geçiren sahabelere ne denir?

- A) Vahiy katipleri
- B) Gezici sahabeler
- C) Yazıcı melekler
- D) Mümin sahabeler

- I. Kur'an tüm insanlığa gönderilmiştir.
- II. İçerisinde dini kurallar bulunur.
- III. İslam dininin kutsal kitabıdır.

10. Yukarıda verilenlerden hangisi ya da hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

BAŞARILI İNSANLAR

BAŞARISIZ İNSANLAR

Kitap okur

İltifat eder.

Değişimi kabullenir.

Affetmeyi bilir.

Fikirler üretir.

Sürekli öğrenir.

Minnettardır.

Hedef koyar ve plan yapar.

Anı yaşarlar.

Bilgiyi paylaşırlar.

Mutludurlar.

Başkasının başarısına sevinir.

Her zaman bir programı vardır.

Daima çözümün bir parçasıdır.

Umutunu kaybetmez.

Sorumluluk alır.

Her gün TV izler.

Eleştirir.

Değişimden korkar.

Kin tutar.

İnsanlar hakkında konuşur.

Her şeyi bildiğini düşünür.

Hep hakkettiğini düşünür.

Hiç hedef koymaz .

Geçmişte ve gelecekte yaşarlar.

Bilgiyi paylaşmazlar.

Kızgın ve öfkeli dirler.

Başkasının başarısızlığından zevk alır.

He zaman bir mazereti vardır.

Daima sorunun bir parçasıdır.

Ümitsizdir, sürekli engelleri düşünür.

Başarısızlığı için başkalarını suçlar.

Sevgili Öğrencim, Peki, senin tercihin nedir?

CEVAP ANAHTARI**TÜRKÇE TESTİ CEVAP ANAHTARI**

1) A 2) D 3) D 4) D 5) A 6) A 7) D 8) D 9) B 10) B

MATEMATİK TESTİ CEVAP ANAHTARI

1. C 2.A 3.D 4.C 5.C 6.C 7.C 8.D 9.B 10.B

FEN BİLGİSİ TESTİ CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİK 1: İTME-İTME-İTME-İTME-ÇEKME-ÇEKME-İTME-İTME-ÇEKME-ÇEKME-İTME-İTME-İTME

ETKİNLİK 2: Yön değiştirme-hızlanma-yavaşlama-sallanma-dönme-yön değiştirme-sallanma-yavaşlama

ETKİNLİK 3: Hareket eder- yön değiştirir- yavaşlar-hızlanır-yavaşlar-hızlanır-yön değiştirir-yavaşlar-hareket eder

Test: 1)c 2)d 3)c 4)d 5)b 6)b 7)b 8)c 9)c 10) c

SOSYAL BİLGİLER TESTİ CEVAP ANAHTARI

1)D 2)B 3)A 4)D 5)C 6)C 7)A 8)D 9)B 10)D

DİN KÜLTÜRÜ TESTİ CEVAP ANAHTARI

Hira Mağarasında

1.B 2.A 3.B 4.B 5.C 6.A 7.C 8.A 9.A 10.D